

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 255/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, Advokátska kancelária, Klincová 35, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 12419/2013 (zrejme má byť sp. zn. 52 Er 12419/2013, pozn.) a jeho uznesením z 21. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 12419/2013 (zrejme má byť sp. zn. 52 Er 12419/2013, pozn.)

a jeho uznesením z 21. januára 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 29. februára 2016.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu v Kladne č. k. 18 C 158/2006-69 z 10. októbra 2006 bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 41 802,47 Kč s prísl. V odôvodnení rozsudku sa konštatuje, že medzi žalobcom a sťažovateľom ako žalovaným bola uzatvorená úverová zmluva, pričom nárok priznaný žalobcovi vyplýva práve z tejto úverovej zmluvy. Rozsudok ako exekučný titul sa stal právoplatným 13. januára 2007.

Keďže ide o rozsudok v obchodnej veci (úverová zmluva), podľa sťažovateľa premlčacia lehota je v zmysle § 397 Obchodného zákonníka 4-ročná a uplynula ešte 13. januára 2011.

Po začatí exekučného konania sťažovateľ vzniesol námietku premlčania a z tohto dôvodu žiadal exekúciu zastaviť.

Uznesením okresného súdu č. k. 52 Er 12419/2013-35 z 3. júna 2015 (vyšší súdny úradník), resp. uznesením č. k. 52 Er 12419/2013-51 z 21. januára 2016 (sudca) bol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietnutý. Okresný súd argumentoval tým, že podľa jeho názoru exekučný titul, na podklade ktorého je exekúcia vedená, nie je premlčaný, a to s poukazom na ustanovenie § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd vec nesprávne právne posúdil a konal v rozpore s platným právom a judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Okrem toho okresný súd sa nevysporiadal s právnou argumentáciou sťažovateľa a neodôvodnil, prečo sa odchýlil od právneho názoru najvyššieho súdu. Tým sa stalo jeho uznesenie nepreskúmateľným a prekvapivým.

V súvislosti s prvou námietkou poukazuje sťažovateľ na to, že zmluvy o úvere sa spravujú Obchodným zákonníkom a z ustanovení § 387, § 388, § 397 a § 408 Obchodného

zákonníka možno vyvodit', že ak bola pohľadávka z obchodno-právneho vzťahu priznaná súdnym rozhodnutím, začína plynúť nová 4-ročná premlčacia lehota od momentu právoplatnosti súdneho rozhodnutia, avšak táto lehota plynie v rámci objektívnej 10-ročnej premlčacej lehoty, ktorá je v obchodnom práve maximálnou premlčacou lehotou. V tejto súvislosti poukázal sťažovateľ v konaní na niektoré konkrétne označené rozhodnutia najvyššieho súdu. Vyplýva z nich, že vec nebolo možné posúdiť podľa ustanovenia § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako to urobil okresný súd.

V súvislosti s druhou námietkou sťažovateľ zdôrazňuje v podstate rovnaké skutočnosti s tým, že okresný súd na ne bez vysvetlenia nebral zreteľ, a preto odôvodnenie tohto uznesenia je celkom nedostatočné.

Z hľadiska vyčerpania účinných prostriedkov nápravy v rámci všeobecných súdov poukazuje sťažovateľ na to, že proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka z 3. júna 2015, ktorým bol jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý, podal odvolanie, pričom proti rozhodnutiu sudcu z 21. januára 2016, ktorým rovnako bol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietnutý, neexistuje riadny opravný prostriedok, a preto je toto uznesenie právoplatné. Tým je preto podľa názoru sťažovateľa daná právomoc ústavného súdu.

Sťažovateľ žiada vydat' tento nález:

„Základné práva a slobody sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (...) na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s jeho právami na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní číslo 5Er12419/13; EX 1385/2013 porušené boli.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 5Er12419/13-51 zo dňa 21.01.2016 ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania na Ústavnom súde vo výške 363,79 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Júliusa Jánošíka a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Z uznesenia okresného súdu č. k. 52 Er 12419/2013-51 z 21. januára 2016 vyplýva, že ním bol zamietnutý návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie. Podľa

poučenia uvedeného v závere uznesenia „*Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie (§ 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku)*.“, ide o uznesenie vydané sudcom okresného súdu, a to potom, čo sťažovateľ predchádzajúce uznesenie okresného súdu č. k. 52 Er 12419/2013-35 z 3. júna 2015 vydané vyšším súdnym úradníkom napadol odvolaním. Uznesenie bolo podľa rukou písanej poznámky právneho zástupcovi sťažovateľa (totožnému s jeho právnym zástupcom v konaní vedenom ústavným súdom) doručené 29. januára 2016.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ je toho názoru, že proti uzneseniu okresného súdu vydanému sudcom nie je možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Vychádza pritom zrejme z poučenia daného okresným súdom.

Na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Podľa § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak, a ani proti uzneseniu v konaní o vymáhanie súdnych pohľadávok podľa osobitného zákona.

Podľa § 204 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

Podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak

- a) sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným,
- b) rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným,
- c) zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie,
- d) exekúcia postihuje veci alebo práva, ktoré sú vylúčené z exekúcie alebo nepodliehajú exekúcii podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona,
- e) bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťajúce exekúciu (§ 55),
- f) po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané,
- g) exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať,
- h) majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie,
- i) oprávnený nezaplatí súdny poplatok za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie,
- j) pri exekúcii predajom zálohu zaniklo záložné právo a oprávnený bol záložným veriteľom,

k) rozhodol, že majetok štátu podľa § 61c ods. 2 je nevyhnutne potrebný na plnenie úloh štátu alebo na plnenie verejnoprospešného účelu alebo že majetok Exportno-importnej banky Slovenskej republiky podľa § 61c ods. 2 je nevyhnutne potrebný na vykonávanie jej činností a plnenie jej úloh,

l) je výkon exekučného titulu v rozpore s verejným poriadkom,

m) rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na

1. neprijateľné zmluvné podmienky,
2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo
3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

Podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), k) až m) je prípustné odvolanie.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým konštatovať, že okresný súd dospel k záveru o neprípustnosti odvolania proti uzneseniu z 21. januára 2016 na základe ustanovenia § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanoveniami § 57 ods. 1 a § 58 ods. 5 Exekučného poriadku, a to tak, že tieto ustanovenia citoval bez nejakej ďalšej vysvetľujúcej argumentácie vo vzťahu k otázke prípustnosti odvolania.

Z ustanovenia § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku možno vyvodit', že v exekučnom konaní nie je odvolanie v zásade prípustné, pričom výnimky z tejto zásady musia byť uvedené v Exekučnom poriadku. Exekučný poriadok pritom rieši túto otázku tak, že v ustanovení § 58 ods. 5 vymenúva tie rozhodnutia podľa § 57 ods. 1, proti ktorým je odvolanie prípustné. Ide o rozhodnutia podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), k) až m). Zároveň z toho možno a contrario vyvodit', že proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. c), d), e), i) a j) nie je odvolanie prípustné.

Možno už na prvý pohľad konštatovať, že v danej veci nejde o žiadne z rozhodnutí podľa § 57 ods. 1 písm. c), d), e), i) a j), keďže sa nerozhodovalo o návrhu na zastavenie exekúcie, ak zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie, nešlo o prípad, keď exekúcia postihuje veci alebo práva, ktoré sú vylúčené z exekúcie alebo nepodliehajú

exekúcii podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona, nebolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo neprípúšťajúce exekúciu, nešlo o prípad, keď oprávnený nezaplatil súdny poplatok za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ale ani o to, že by pri exekúcii predajom zálohu zaniklo záložné právo a oprávnený bol záložným veriteľom. Neprípustnosť odvolania preto nemôže vyplývať z toho, že by malo ísť o niektoré z vymenovaných rozhodnutí.

Sťažovateľ v skutočnosti navrhol exekúciu zastaviť v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, pretože premlčanie priznaného nároku považoval za dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, a preto má byť vyhlásená za neprípustnú. V tejto súvislosti z ustanovenia § 58 ods. 5 Exekučného poriadku vyplýva, že proti rozhodnutiu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku je prípustné odvolanie.

Podľa názoru ústavného súdu teda dotknuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku je možné interpretovať aj tak, že proti uzneseniu okresného súdu z 21. januára 2016 je odvolanie prípustné.

Vzhľadom na ustanovenie § 204 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku prichádza do úvahy možnosť podania odvolania zo strany sťažovateľa v 3-mesačnej zákonnej lehote, ktorá neskončí skôr ako 29. apríla 2016. Znamená to zároveň, že sťažovateľ dosiaľ nevyužil možnosť podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, pričom ešte stále tak môže urobiť. Poskytnutie ochrany jeho označeným právam podľa ústavy a dohovoru je preto ešte stále v právomoci všeobecných súdov, a tým je zároveň vylúčená v zmysle zásady subsidiarity právomoc ústavného súdu.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že

všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ zatiaľ nevyužil svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2016